

KORÁLKY Z ROSY

FRANTIŠEK TYLŠAR

Ilustrace: Klára Gabrielová - Bílková

František Tylšar

KORÁLKY Z ROSY

Pod praporem poezie...

Jihočeský autor František Tylšar se nejlépe cítí na lince poezie – osobitými verši se už roky snaží zachytit své pocity, dojmy, prchavé okamžiky i trvalé lásky, prostě vše, co prochází jeho živo- tem a stojí aspoň za malou zmínku. Jeho básně nesou vždy specifický rukopis, otevřenost výpovědi a hlavně jsou spontánními a jasně formulovanými promluvami jeho duše, s prioritním záměrem obsahu sdělení. Čtenářům jsou tudíž snadno přístupné a srozumitelné. Nechybí v nich však ani jemný humor, drobné hrátky se slovíčky a jejich dvojnýznamy, zdařilé alegorie, přijatelná míra erotiky anebo zásadovost osobních postojů. Takovou mimořádností, která nesporně zaujme, jsou pak německé, polské, francouzské a anglické překlady několika vybraných básní, jež tvoří součást tohoto sborníku.

Tentokrát svou poměrně obsáhlou sbírku František Tylšar rozdělil do pěti tematických okruhů, věnovaných – jak jinak – Múzám. A to přímo Múzám specialistkám.

První oddíl básní je vyhrazen autorově velké lásce, k níž se opakovaně a s nadšením stále vrací – a to železnici, cestám, cestování... Je zajímavé sdílet s ním jeho poněkud jiný pohled na toto nevyčerpatelné téma, vidět vlaky, koleje a další náležitosti kolem očima neúnavného nadšence.

Jako leitmotiv druhé části je pak – žena. Žena a láska v desítkách různých odstínů, pojetí, pocitů a vnímání. Dalo by se dokonce říci, že jmenovitě tento svazek básní je jakousi básnickou ódou na ženu, její

půvaby a přitažlivost. Ostatně tyto motivy infiltrují i do jiných tematických okruhů předkládané sbírky.

Z českých luhů a hájů je lyrický nadpis příslušející k Múze národa, jak je uvedeno v oddílu následujícím. Tady jsou verši opěvovány krásy a dary přírody – lesy, louky, řeky, rybníky, roční doby, východy a západy slunce, ale i třeba ptáci... Tahy svého slovního štětce maluje básník mnohvrstevnaté plastické obrazy toho, co vidí jeho vnímavá duše.

Múza pokroku se pak ve čtvrté části sbírky zaměřuje na umění a vědu, o nichž dokáže vyprávět krátké, ale barvité příběhy či vtipné postřehy s náměty přímo ze života, a to nejen oněch slavných postav minulosti.

Závěrečnému dílu s názvem Střípky krasohledu pak vládne univerzální, multispektrální Múza pro všechno. Takže se zde setkáte třeba s kritikou negativních stránek současné doby a dnešní společnosti, s pranýřováním lidských slabostí a špatných vlastností, ale i s všímavými či mírně filozofickými zastaveníčky u zcela obyčejných všedních věcí, které třeba už ani nevnímáme.

Všemi pěti částmi knížky se však jako červená nit vine opakovaný a rozličně stylizovaný autorův odkaz na jeho životní krédo, v němž dominuje pravda, láska, víra a naděje. A já doufám, že si tento čestný slovní erb ponese i do dalších kroků nejen na poli poezie.

Hanka Hosnedlová

I.

ŽELEZNICE

Múza dálek

*Doprava je poezie
prazvláštního druhu.*

*Jízdní řády, harmonie,
parní krásky, nostalgie...*

*A nic na tom
nezmění ani démon
zpoždění.*

Píseň o zániku

*Pro poslední závorárku
píšu verše u Zdi nářků,
propadám do deprese.*

*Smutný zvonek výstražníku
zpívá píseň o zániku
další drážní profese.*

Nostalgický vlak

*Lokomotiva píseň si zpívá
o stavu tratí a všichni svatí
dnes věří na zázrak.*

*Vypustí páru u pivovaru
a dál se vlní, když stíny honí
náš nostalgický vlak.*

Koncert

*Jak osnova se dvěma linkami
pro orchestrální skladbu železných kol,
pro skřípění brzd, podvozků rock and roll,
jsou koleje, co běží pod námi.*

*Pomlky pražců, spojů klepání,
výhybek sólo, staniční kolej v moll,
starý nýt zpívá, z nárazníků zní bol
a modrý expres k hvězdám uhání...*

*Takty všech vlaků ticho zahání,
uslyšíš tenory, alt i baryton.
Orchestr řídí pan mistr grafikón,
dirigent cest, virtuos podání.*

*Každý den zdarma je mně, tobě k mání
dopravní koncert – skladba Cestování.*

Rozloučení s Horusicemi

*Poslední výpravčí vlak svůj vypravil,
výpravku schoval a šel domů spát.
Zítřka už nepoznáš, že tu někdy byl,
koleje přijel jeřáb vytrhat.*

*Prý je to moderní, dle Unie vzor.
Zastávka stačí, bude laskavá.
Zvýší se rychlosti, máme koridor.
Ale kdo dětem příště zamává?*

*Červená čepice, sedá na ni prach.
Přejezd i rozhlas řídí počítač.
Nádherná éra, rozkvět našich drah!
Tak proč jen slyším mnohých srdcí pláč?
Naposled nashle a už nikdy více.
Loučí se navždy vaše Horusice.*

První třída

*Na červeném plyši hádají se myši.
Jedna druhou střídá...*

*V českém pendolinu mají kocovinu.
Prostě první třída!*

Cestou do Vídně

*V business class Railjetu
držel jsem dietu.*

*Opojen rychlostí
a šunkou od kosti
dělal jsem hlouposti
s blondýnou v korzetu...*

Zimní jízda vlakem

*Filmová políčka za okny běží.
Nevlídne výkřiky ledové moci!
Z trhliny na nebi sněží a sněží.
Mršinu krajiny okoušou vlci...*

*Filmová políčka za okny běží.
Přítulná pohoda genia loci.
Teplo ti příjemně pokožku čerí.
Přítmí je předzvěstí nevšední noci...*

*Modravý anděl tvou cestu zas střeží.
Bez křídel letící železná kola.
Spletence kolejí znají svůj cíl.*

*Pulzují bigbitem dopravních žil.
Ta skladba rozporu k spánku tě zdolá.
A další příběhy za okny běží...*

Zugfahrt im winter

*Filmstreifen gleiten an den Fenstern vorbei
Feindselig schreit die Macht der Kälte!
Aus dem Riss am Himmel schneit es und schneit.
Die Landschaft, den Kadaver, fressen die Wölfe...*

*Filmstreifen gleiten an den Fenstern vorbei.
Genius Loci, jetzt freundlich erwacht.
Die Wärme streichelt angenehm deine Haut.
Dämmerung prophezeit eine ungewöhnliche Nacht...*

*Ein bläulicher Engel bewacht deinen Weg.
Eiserne Räder eilen ohne Flügel.
Verworrene Schienen kennen ihr Ziel.*

*Sie trommeln im Rock-Rhythmus ihr Verkehrsspiel. Die Musik
des Widerspruchs macht dich müde.
Und weitere Geschichten gleiten durch Fensterviereck...*

překlad Klára Hůrková

The winter Travel by Train

*The film frames of the lanscape run beyond the windows swiftly
away.*

Rough cries of an ice-cold night!

From a leak in the sky, it snows and snows.

*The dead body of the landscape will the wolves eat until the
bones...*

*The film frames of the landscape run beyond the windows swiftly
away.*

A pleasant fairy-tale of the genius loci.

The warmth caresses the man's skin.

The twilight is the foretaste of an upcoming unusual night...

*A blue angel watches over your way.
The wingless wheels roll.
The bundles of rails know their aim.
They pulsate with the bigbeat of the traffic veins.
The composition of the contradiction lulls you.
And the further stories continue to run beyond the windows away.*

překlad Jiří Sláma

Trajet en train d'hiver

*Les boîtes de film passent derrière les fenêtres
Cris désagréables de la puissance glacial!
Il neige et il neige de la fissure dans le ciel
les loups rongeront le paysage de la charogne*

*Les boîtes de film passent derrière les fenêtres
La sérénité caline de génius loci
La chaleur tourbillonne agréablement ta peau
La pénombre est une annonce d'une nuit extraordinaire ...*

*L'ange bleuatre garde ton chemin
Les roues de fer volent sans les ailes
Les chapelets des voies connaissent leur destination*

*Ils pulsent par bigbeat des nœuds ferroviaires
Cette chanson du désaccord te berce et tu t'endort
Et d'autres histoires passent derrière les fenêtres*

překlad Lenka Hamajdová

Cestování

*Tři prostovlasé víly
(nejen vlasů prosty byly)
se na cestu vypravily.
Prý je in být mobilní.*

*Brzy, už na páté míli,
(když v tunelu zastavili),
milé víly pochopily,
jak moc byly...*

Dopravní poezie

*Doprava je poezie
prazvláštního druhu.
Jízdní řády, harmonie,
parní krásky, nostalgie...
A nic na tom nezmění
ani démon zpoždění.*

Černý pasažér

*Bez jízdenky, jen tak v triku,
nastoupil si do rychlíku
černý pasažér.*

*Vstoupil na led velmi tenký,
nevěděl, že bez jízdenky
jezdit není fér.*

*Nevěděl, že vlakvedoucí
je ve vlaku všemohoucí,
jako pravý bůh.*

*Nepřipustí tahanici,
vyloučí ho ve stanici,
vyúčtuje dluh...*

Koberec slávy

Červené květy zdobí kolejiště.

Koberec rudý vítá tu vlaky.

Nejsou to růže, jen vlčí máky.

Závorářská

*Na květu muškátu hoduje motýl
a nevadí mu blízká kolej,
nad kterou nenajdeš hyzdící trolej.
Tak jako v čase, když stroj páru zkrotil.*

*Dřevěná závora zastavila čas
a přísná klika tě nepustí dál.
Nepustí nikoho z nás ani z vás.
Můžeš být bohatý, můžeš být král.*

*Strážník svůj přejezd bezpečně střeží.
Můžeš ho prosit, můžeš mu nadávat.
Tuhletu bitvu vyhraješ stěží.
Dobře zná předpis, jak přejezd ovládat.*

*A dokud nevidí koncový znak...
Přes toto pravidlo nejede vlak!*